

DILEMAT ETIKE MBI TRAJTIMIN E FËMIJËVE ME CRREGULLIM TË HIPERAKTIVITETIT DHE VËMËNDJES SË PAMJAFTUESHME.

MARIOLA BANI(1) ;VALBONA ALIKAJ (2), VALMIRA SKËNDI(3)

(1)MD,MJEKE SPECIALIZANTE, PSIKIATRI E FËMIJËVE/ADOLESHENTËVE ,”NËNË TEREZA” TIRANË.

(2)PROF.ASC. MD,PSIKIATRE FËMIJËSH/ADOLESHENTËSH,FAKULTETI I MJEKËSISË, UNIVERSITETI I MJEKËSISË.

(3)PSIKOLOGE KLINIKE ,”NËNË TEREZA”,TIRANË.

ABSTRAKT

(CVPH) mbetet një crregullim I diskutueshëm, megjithëse është një diagnozë klinike me vlefshmëri të mirë(Dulcan M. 1997).. Cështjet etike dhe ligjore janë të rëndësishme në përcaktimin sesi mjekët duhet të sillen në diagnostikim dhe trajtim, sepse mund të shkaktojë reagime të paparashikueshme nga fëmijët, familjarët etj. Praktika etike mbështetet në katër parimet e dhënies së ndihmës, mos dëmtimit, drejtësisë, respektit për pavarësi dhe puna në interes të pacientëve . Vështirësitë etike hasen në disa raste të vecanta, vecanërisht kur diskutohet mjekimi me barna(Foreman D. M., 2006). Kujdes I vecantë duhet për ruajtjen e konfidencialitetit dhe marrjes së miratimit.

Qëllimi: Metoda:

Diskutim rreth dilemave etike mbi trajtimin e fëmijëve me crregullim të hiperaktivitetit dhe vëmendjes së pamjaftueshme.

Prezantim i një rasti; një djalë 7 vjecar I diagnostikuar me CVPH(subtipi hiperaktiv primar)

Rezultatet:

Fillimi I ndërhyrjes terapeutike të fëmijët me CVPH duhet të paraprihet nga studimi dhe zbatimi I parametrave e standarteve etike korrekte bazuar mbi: pershtatshmërinë(është ilaci I duhur?), domosdoshmërinë (nuk ka një mundësi tjetër nderhyrje?) dhe proporcionalitetin (përdorimi ka më shumë përfitime se dëmtime?).

Përfundime:

Profesionistët e shëndetit mendor të fëmijëve/adoleshentëve të cilët punojnë në mjediset mjekësore duhet të familjarizohen me standartet ligjore dhe etike të cilat lidhen me kujdesin për fëmijët/adoleshentët me probleme të shëndetit mendor.

References:

1. Dulcan M. Practice parameters for the assessment and treatment of children, adolescents, and adults with attention-deficit/hyperactivity disorder. American Academy of Child and Adolescent Psychiatry. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry 1997. 36:85S–121S.121S[PubMed]
2. Foreman D. M.. Attention deficit hyperactivity disorder: legal and ethical aspects. Arch Dis Child. 2006 Feb; 91(2): 192–194.doi: [10.1136/adc.2004.064576](https://doi.org/10.1136/adc.2004.064576)

ETHICAL DILEMMAS ON TREATMENT OF CHILDREN WITH ATTENTION DEFICIT HYPERACTIVITY DISORDER .

MARIOLA BANI (1),VALBONA ALIKAJ (2),VALMIRA SKENDI (3).

1) MD,RESIDENT IN CHILD AND ADOLESCENT PSYCHIATRY" MOTHER THEREZA",TIRANA.

(2)PROF.ASC.MD,CHILD/ADOLESCENT PSYCHIATRIST,FACULTY OF MEDICINE,UNIVERSITY OF MEDICINE,TIRANA

(3)CLINICAL PSYCHOLOGIST,"MOTHER THEREZA",TIRANA.

ABSTRAKT

ADHD is a very controversial disorder although it is a clinical diagnosis with good value(**DULCAN M.1997**).Ethical and legal issue are important in determining how doctors should behave in making diagnosis and decide for treatment, because it can cause unpredictable reactions from children, family etc. Ethical practice is based on the four principles of beneficiary; do not damage, justice, respect for independence and work in the interest of patients. Ethical difficulties are present in some exceptional cases, particularly when discussing treatment with drugs (**Foreman D. M., 2006**). It is important to maintain confidentiality and taking the consent.

Purpose: method:

Discussion of ethical dilemmas on treatment of children with attention deficit hyperactivity disorder.Presentation of a case; a 7-year-old boy diagnosed with CVPH (primary hyperactive subtype)

Results:

Decision to start of therapeutic intervention should take in consideration ethical and legal standards: suitability (is the right drug?), Necessity (is there another possible intervention?) and proportionality (the use has more benefits than damages?).

Conclusion:

Mental health professionals for children / adolescents who work in medical institutions should be familiarized with legal and ethical aspects relate with the proper care of children / adolescents with mental health problems.

References: 1. Dulcan M. Practice parameters for the assessment and treatment of children, adolescents, and adults with attention-deficit/hyperactivity disorder. American Academy of Child and Adolescent Psychiatry. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry 1997. 36:855–1215.[\[PubMed\]](#)

2. Foreman D. M.. Attention deficit hyperactivity disorder: legal and ethical aspects. Arch Dis Child. 2006 Feb; 91(2): 192–194.doi: [10.1136/adc.2004.064576](https://doi.org/10.1136/adc.2004.064576)

